

подальший прогрес на фінансовому ринку неможливий.

Література

1. Болдирєва Л. М., Гришко В. В. Перспективи розвитку фінансового ринку України. *Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 15 жовтня 2019 року. Полтава, 2019. С. 33 – 34.
2. Інтернет-журнал зі страхування та перестраховування. URL: www.forinsurer.com. (дата звернення 07.11.2022 р.).
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/bank/stat/count.php>. www.forinsurer.com. (дата звернення 07.11.2022р.).
4. Шишпанова Н. О., Іванов А. О. *Фінансовий ринок: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку*. Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics». № 1. 2017. С. 66–72.
5. Як працюватиме економіка в умовах воєнного стану. URL: <https://finance.ua/ua/saving/kak-budet-rabotat-ekonomika-v-usloviah-voennogo-polozhenia>. (дата звернення 07.11. 2022 р.).

УДК 336.71:341.31

Біленька Ілона Віталіївна,
студентка,
науковий керівник Маслій О.А., к.е.н., доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

В умовах широкомасштабної війни національна економіка України функціонує в шоківих умовах значного дефіциту фінансових ресурсів. Як свідчить світовий досвід страховий ринок забезпечує формування ефективних ринкових механізмів залучення інвестиційних ресурсів у національну економіку за рахунок забезпечення страхового захисту майнових інтересів фізичних та юридичних осіб. В Україні страховий ринок має значний потенціал розвитку, який потребує детального оцінювання.

Об'єктивними умовами існування страхового ринку є суспільна потреба у страхових послугах та наявність страховика, здатного її задовольнити. На ринку відбувається суспільне визнання страхової послуги, а його головною функцією є акумуляція та розподіл страхового фонду. А тому страховий ринок ще визначають як інструмент розподілу страхового фонду для забезпечення страхового захисту фізичних та юридичних осіб [1].

Проводячи аналіз сучасного стану ринку страхових послуг та спираючись на статистичні дані, можна підкреслити, що в умовах сьогодення він залишається одним з найбільш капіталізованих серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на квітень 2022 року становила 145, зокрема компаній зі страхування життя – 13, компаній з ризикового страхування – 132 [2]. Спостерігається тенденція до зменшення кількості страхових компаній протягом останніх п'яти років. Основні показники діяльності страхового ринку в порівнянні I кварталів 2021-2022 років та їх динаміка представлені в табл. 1.

У зв'язку з широкомасштабним військовим вторгненням РФ в Україну у I кварталі 2022 року порівняно з I кварталом 2021 року зменшилась кількість укладених договорів

страхування на 11590,8 тис. од., що вказує на зменшення попиту на страховому ринку.

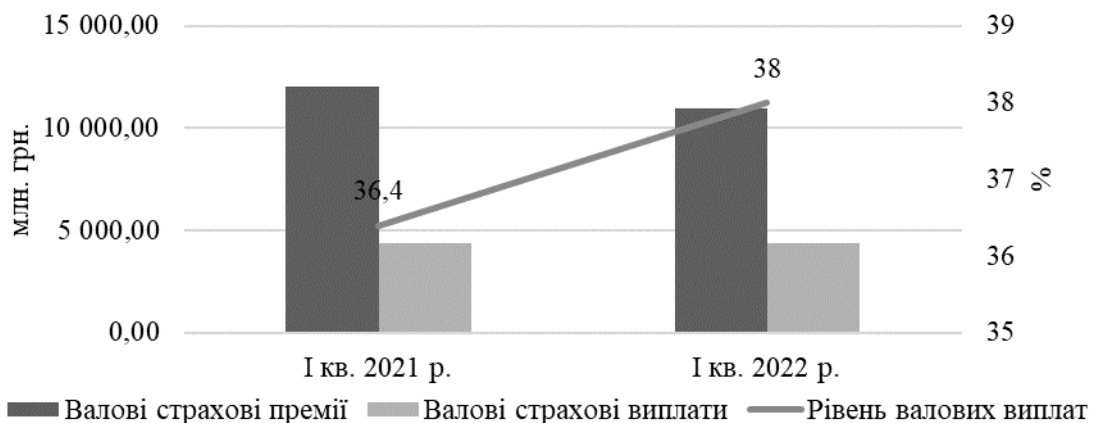
Протягом аналізованого періоду обсяг надходжень валових страхових премій на страховому ринку України, зменшився на 1 088,5 млн. грн. (9,04%), обсяг чистих страхових премій зменшився 452,26 млн. грн. (4,07%). Обсяг валових страхових виплат порівняно з I кварталом 2021 року зменшився на 838,42 млн. грн (19,15%), обсяг чистих страхових виплат зменшився на 1 316,32 млн. грн (30,6%) (рис. 1).

Таблиця 1

Динаміка основних показників страхового ринку України у I кварталі 2022 року порівняно з I кварталом 2021 року

Показник	I кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	Темп приросту I кв. 2022р. / I кв. 2021р.	
			абсолютний	відносний
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, тис.одиниць	29 248,80	17 658,00	-11590,8	-39,6
Валові страхові премії, млн. грн.	12 040,50	10 952	-1 088,50	-9,04
Валові страхові виплати, млн. грн.	4 378,40	3 539,98	-838,42	-19,15
Рівень валових виплат, %	36,4	38,0	1,6	4,4
Чисті страхові премії, млн. грн.	11 118,30	10 666	-452,26	-4,07
Чисті страхові виплати, млн. грн.	4 301,70	2985,38	-1 316,32	-30,60
Рівень чистих виплат, %	38,7	28,0	-10,7	-27,65
Виплати, компенсовані перестраховиками, млн. грн.	2 286,50	2 256,00	-30,50	-1,33
Обсяг сформованих страхових резервів, млн. грн.	34 210,70	36 438,0	2 227,30	6,51

Джерело: проаналізовано за даними Національного банку України [2]

Джерело: побудовано за даними Національного банку України [2]

Зменшення обсягів валових страхових виплат у I кварталі 2021 року мало місце за більшістю видів страхування. При цьому рівень валових виплат зріс з 36,4 % до 38 %, що вказує на зростання збитковості страхування, а рівень чистих страхових виплат зменшився більш ніж на чверть – з 38,7 % у I кварталі 2021 року до 28,0 % у I кварталі 2022 року через суттєве скорочення чистих страхових виплат.

Позитивною є динаміка сформованих страхових резервів – збільшилися на 2227,3 млн. грн (6,51 %), а обсяг виплат, компенсованих перестраховиками, майже не змінилися в порівнянні з I кварталом 2021 року.

Отже, сучасні негативні тенденції на страховому ринку України обумовлені війною та зменшенням попиту на страховому ринку. Тому для покращення ситуації страховим компаніям потрібно розвивати й просувати страхові продукти, що матимуть значно вищий попит саме в умовах війни, зокрема страхування військових ризиків, а також переглядати умови надання страхового захисту зважаючи на зменшення платоспроможного попиту населення.

Література

1. Городніченко Ю. В. Тенденції та перспективи розвитку страхового ринку України. *Гроші, фінанси і кредит*. 2017. № 10. С. 569–573.
2. Огляд страхового ринку України за I півріччя 2022 року. НБУ. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Insurance_companies_2021-10-01.xlsx. (дата звернення 02.11.2022 р.)
3. Onyshchenko S., Maslii O., Ivaniuk B. The Impact of External Threats to the Economic Security of the Business. 7th International Conference on Modeling, Development and Strategic Management of Economic System: Collection of scientific articles. Atlantis Press, Paris, France, 2019. С. 156–160.
4. Пугач О.А. Світовий досвід упередження загроз економічній безпеці національної економіки. Серія. Економічні науки. Випуск 12. Частина 3. 2015. С.43-46. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_12/117.pdf

УДК 368:33.012

Кабар Катерина Валеріївна,

студентка 3 курсу,

науковий керівник Маслій О.А., к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Страховий ринок, як й інші сегменти фінансового ринку України, наразі функціонують в кризових умовах. Проте, зважаючи на специфічність страхування як універсального способу мінімізації ризиків, саме страховий ринок має перспективи до розвитку в разі адаптації та диверсифікації страхових послуг у відповідь на військові ризики.

Ринок страхових послуг є другим за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків України. За даними Національного банку України [1] станом на 1 вересня 2022 року на страховому ринку України працює 140 страховиків, з яких 13 компанії зі страхування життя та 127 компаній з ризикового страхування. Кількість страхових компаній продовжує тенденцію до зменшення, так за 2018 рік кількість компаній зменшилася на 13, за 2019 рік – на 48, за 2020 рік – на 23, за 2021 рік – на 54 (табл. 1).

Повномасштабний наступ росії наприкінці лютого 2022 року значно ускладнив умови роботи надавачів небанківських фінансових послуг. З початку війни з ринку пішло 5 страховиків-учасників сегменту ризикового страхування: трьом страховикам ліцензії були анульовані як захід впливу, один страховик добровільно залишив ринок та один страховик не отримав жодної ліцензії на здійснення страхової діяльності [1].